

PROFILAKTYKA a TY

Program Komendy Głównej Policji

insp. Grzegorz Jach

**PEŁNOMOCNIK
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI
DS. PROMOCJI BEZPIECZEŃSTWA
PUBLICZNEGO I WSPÓŁPRACY
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI**

Komenda Główna Policji wspiera merytorycznie inicjatywy wynikające ze współpracy z instytucjami oświaty, kultury oraz organizacjami pozarządowymi, m.in.: Fundacją Pomocy Wdowom i Sierotom po Poległych Policjantach, Ogólnopolskim (z siedzibą w Katowicach) i Warszawskim Stowarzyszeniem „Rodzina Policyjna 1939 r.” oraz Stowarzyszeniem Generałów Policji RP. Pełnomocnik Komendanta Głównego Policji ds. promocji bezpieczeństwa publicznego i współpracy z organizacjami pozarządowymi wykonuje zadania ponadstandardowe zlecone przez Komendanta Głównego Policji. Jednym z nich jest prowadzenie programu edukacyjno-profilaktycznego Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty”.

PaT to skrót od nazwy programu „Profilaktyka a Ty”: co Ty zrobisz w sprawie profilaktyki uzależnień? W programie znajdzie miejsce każdy, komu bliska jest myśl humanistyczna. Wartością tej inicjatywy są ludzie, którzy chcą działać dla drugiego człowieka.

CELE PROGRAMU „PROFILAKTYKA a TY”

KOMUNIKOWANIE ORAZ INICJOWANIE

przez zespoły specjalistów (w tym policyjnych) działań, skierowanych przeciwko zjawiskom patologii społecznej, opartych na innowacyjnych metodach, z zaangażowaniem młodzieżowego wolontariatu i aktywną współpracą z samorządami.

INSPIROWANIE RODZICÓW

do pogłębiania wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień oraz nakłanianie ich do częstych rozmów na ten temat z własnymi dziećmi.

DZIAŁANIE Z MŁODZIEŻĄ

w zakresie zmniejszania zjawisk uzależnień i przemocy rówieśniczej wśród uczniów szkół ponadpodstawowych.

TWORZENIE OGÓLNOPOLSKIEJ SPOŁECZNOŚCI

promującej wśród młodzieży modę na życie wolne od uzależnień.

Działania PaT koordynuje w strukturze Gabinetu Komendanta Głównego Policji Impresariat PaT poprzez ogólnopolski zespół młodzieżowych liderów oraz przeszkolonych ekspertów PaT. Autorem programu jest insp. Grzegorz Jach – Pełnomocnik Komendanta Głównego Policji ds. promocji bezpieczeństwa publicznego i współpracy z organizacjami pozarządowymi.

PaT został zainaugurowany 11 marca 2006 r. Od tego czasu na terenie kraju powstało **80 grup młodzieżowych PaT**, a w programie uczestniczyło łącznie ponad **160 000 osób**. Idea PaT – **moda na życie bez uzależnień** – promowana przez młodych wśród młodych, to bezcenny dialog wspierający systemowe rozwiązania edukacyjno-wychowawcze prowadzone przez różne resorty i organizacje zaangażowane w ten proces. PaT jest oparty na współdziałaniu grup młodzieży, a nie na ich konkurencyjności. **Dzisiaj PaT to społeczność**, która destygmatyzuje, wspiera i zaprasza, a nie wyklucza. Wspólne działania młodzieży z policjantami w programie PaT, prowadzone na rzecz poprawy bezpieczeństwa, aż w **70%** (wyniki badań pozapolicyjnych) wpływają na poprawę **wizerunku Policji wśród młodzieży szkolnej**.

PaT to sztandarowy ogólnopolski program edukacyjno-profilaktyczny Policji kierowany do najbardziej wymagającego odbiorcy, którym jest młodzież.

PaT

TO PROGRAM

mody na życie
BEZ UZALEŻNIEŃ

PROFILAKTYKI rówieśniczej

DZIAŁANIA
bez fikcji i ulotek

DOBRYCH WIADOMOŚCI,
a nie protestów

ZAPROSZEŃ, a nie wykluczeń

DESTYGMATYZACJI MŁODZIEŻY
wykluczonej lub środowiskowo marginalizowanej

BEZ NAGRÓD
i działania za coś

nie robienia co się chce, ale
ODPOWIEDZIALNOŚCI
ZA SIEBIE I INNYCH

PaT to GŁOS MŁODZIEŻY w profilaktyce uzależnień!

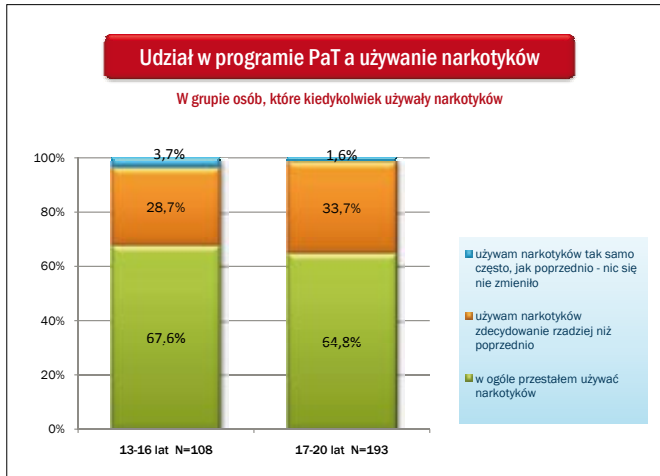

Działania PaT/M adresowane są do uczniów szkół ponadpodstawowych w ramach szkolnych programów profilaktycznych. Gospodarzami tych działań są lokalne samorządy oraz komendy Policji. Na jedno działanie (90 minut) składa się: informacja o programie PaT, spektakl edukacyjno-profilaktyczny przygotowany przez młodzież, ankieta audytoryjna, drama dotycząca zjawisk patologii społecznej, kampania PaT „Nie wsiadam” dotycząca skutków prowadzenia pojazdów przez nietrzeźwych kierowców oraz film profilaktyczny dotyczący przemocy rówieśniczej, cyberprzemocy oraz zagrożeń, jakie niosą ze sobą dopalacze, narkotyki i alkohol.

Działania PaT/R adresowane do rodziców, organizowane są wspólnie z dyrektorami szkół ponadpodstawowych oraz komendami Policji. Badania programu PaT, prowadzone od 2006 r. na terenie całego kraju, wskazują na stały wzrost grupy rodziców, którzy nie rozmawiają z własnymi dziećmi na temat zagrożenia uzależnieniami.

Działanie PaT/E to wspólny projekt edukacyjny, prowadzony na zaproszenie Ministerstwa Edukacji Narodowej, adresowany do nauczycieli i animatorów pracy z młodzieżą, realizowany w formie szkolenia eksperckiego PaT. Gospodarzami projektu są kuratoria oświaty oraz komendy wojewódzkie

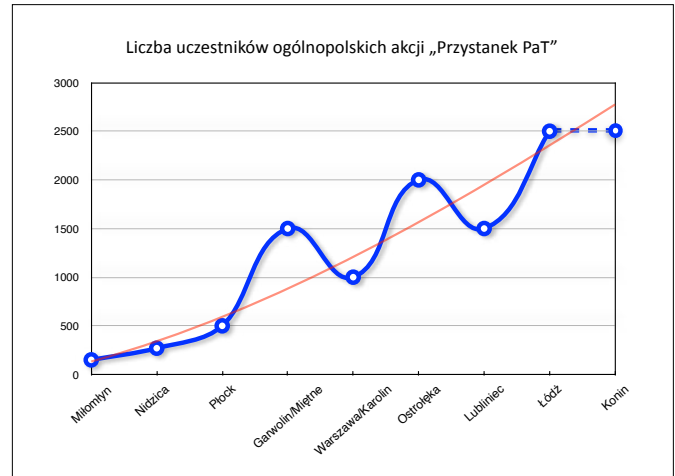

Badanie diagnostyczne „Tacy jesteśmy, czyli młodzież w programie PaT”, oprac. B. Prajsner 2013 r.

Policji. Celem działania PaT/E jest przygotowanie pedagogów do upowszechniania twórczej profilaktyki rówieśniczej w obszarze programu PaT oraz inspirowania lokalnych samorządów do tworzenia lokalnych, młodzieżowych grup PaT. Województwa, w których przeprowadzono działanie PaT/E w latach 2011–2013: **opolskie** (Strzelce Opolskie), **pomorskie** (Tczew), **lubelskie** (Chełm), **podkarpackie** (Przemyśl), **łódzkie** (Sieradz), **kujawsko-pomorskie** (Inowrocław), **świętokrzyskie** (Kielce) i **dolnośląskie** (Oleśnica). Siłą PaT jest przede wszystkim mło-

dziez, ale także sprawdzeni partnerzy: Rzecznik Praw Dziecka, MSW – poprzez rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpiecznie”, MEN – poprzez program „Bezpieczna i przyjazna szkoła”, kuratoria oświaty, jednostki organizacyjne Policji, IPA, NSZZP, Państwowa Straż Pożarna, Straż Graniczna, Służba Więzienna, Wojsko Polskie, środowisko akademickie i harcerskie, organizacje pozarządowe, ludzie kultury, humaniści, pedagodzy, i – co szczególnie istotne – samorządowcy, którzy już wiedzą, że ulotkę i pogadankę w profilaktyce warto zastąpić dialogiem z młodzieżą. Młodzież działająca w programie PaT deklaruje w 65% całkowite odrzucenie, a w ponad 30% znaczne ograniczenie zainteresowania środkami psychoaktywnymi (wyniki badania

diagnostycznego „Tacy jesteśmy, czyli młodzież w programie PaT” przeprowadzonego podczas VIII Przystanku PaT w Łodzi w lipcu 2013 r.).

Społeczność programu „Profilaktyka a Ty” angażuje się w systematyczne działania przez cały rok szkolny, organizując m.in. regionalne przystanki PaT o zasięgu powiatowym i wojewódzkim. Wielkie święto profilaktyki całej społeczności PaT odbywa się każdego roku podczas wakacji pod nazwą **Ogólnopolska Akcja Edukacyjno-Profilaktyczna „Przystanek PaT”**.

WARMIŃSKO-MAZURSKIE

- Miłomłyn 2006 – **I Przystanek PaT**
- Nidzica 2007 – **II Przystanek PaT**

MAZOWIECKIE

- Płock 2008 – **III Przystanek PaT**
- Garwolin/Miętne 2009 – **IV Przystanek PaT**
- Warszawa/Karolin 2010 – **V Przystanek PaT**
- Ostrołęka 2011 – **VI Przystanek PaT**

ŚLĄSKIE

- Lubliniec 2012 – **VII Przystanek PaT**

ŁÓDZKIE

- Łódź 2013 – **VIII Przystanek PaT**

WIELKOPOLSKIE

KONIN 2014
IX Przystanek PaT

OGÓLNOPOLSKI PRZYSTANEK PaT
KONIN 2014
2-6 LIPCA
CENTRALNE SZKOLENIE

Kolejny, IX Przystanek PaT został zaplanowany w województwie **wielkopolskim**. W MSW, podczas konferencji programu „Razem bezpieczniej” 4 marca 2014 r. Statuetka Przechodnia Ogólnopolskiego Przystanku PaT została przekazana z Łodzi do Konina.

Najnowszą inicjatywą Impresariatu PaT jest ogólnopolska akcja prowadzona pod nazwą **OGÓLNOPOLSKI GŁOS PROFILAKTYKI**. Pilotaż tego działania został przeprowadzony w Warszawie w 2012 r. pod nazwą Warszawska Noc Profilaktyki. W 2013 r. na terenie całego kraju w pierwszej edycji Ogólnopolskiej Nocy Profilaktyki wzięło udział ponad 43 000 osób. Głównym elementem akcji jest **ZRYW WOLNYCH SERC** polegający na wspólnym wybijaniu rytmu serca przez 60 sekund, jednocześnie o wyznaczonej godzinie przez wszystkich uczestników w całym kraju. Ideą akcji jest zaproszenie wszystkich Polaków do **ZRYWU WOLNYCH SERC** podkreślającego wartości, takie jak: wolność, bezpieczeństwo, rodzina, edukacja, zdrowie, aktywność społeczna, wolność od uzależnień oraz odpowiedzialność za siebie i innych.

Ponadto działania PaT obejmują szkolenia ogólnopolskiego zespołu liderów PaT i praktyki studenckie prowadzone na podstawie podpisanej **deklaracji akademickiej** pomiędzy wyższą uczelnią i Impresariatem PaT. Społeczność programu

„Profilaktyka a Ty” organizuje także PaTosfery (happeningi w centralnych punktach miast), PaTuliska (metodyka harcerska) oraz teatralne (Inowrocław, Tczew, Szydłowiec) i muzyczne (Pelplin) festiwale twórczej profilaktyki młodych. Przedstawiciele Impresariatu oraz liderzy PaT biorą udział w licznych konferencjach, debatach i spotkaniach. Impresariat PaT wydaje również poradniki metodyczne, gazety „PaTosfera” i „Przystankowicz”, prowadzi badania projektowe, wspiera projekty PaH (Profilaktyka a Harcerstwo) i PaM (Profilaktyka a Media), społecznościowe radio TRAP (Telewizyjno-Radiową Antenę Profilaktyczną) oraz lokalne inicjatywy grup młodzieżowych PaT, a także realizuje wystawy, filmy i spektakle edukacyjno-profilaktyczne. Z inicjatywy Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty w 2013 r. powstała pierwsza w kraju grupa SymPaTyków zrzeszająca (dorosłych) przeszkolonych pedagogów-ekspertów PaT oraz urzędników, samorządowców, policjantów i inne osoby wspierające lokalną działalność młodzieżowych grup PaT.

Głównym komunikatorem społeczności PaT jest strona internetowa (ponad 100 tysięcy odsłon miesięcznie) z bazą scenariuszy sztuk edukacyjno-profilaktycznych, wykazem kontaktów koordynatorów, ekspertów i liderów PaT oraz aktualnościami i kalendarzem działań PaT prowadzonych na terenie kraju www.pat.policja.gov.pl.

WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

Pierwsze zainteresowanie programem PaT poza granicami kraju wyraziła Hiszpania. W ramach projektu PHARE 2003 zostały wydane premierowe materiały promocyjne programu „Profilaktyka a Teatr” (pierwsza nazwa obowiązująca w latach 2006–2010). Kolejne materiały wydane w języku angielskim zostały zaprezentowane w Szwecji, Belgii i na Węgrzech, a w 2010 r. program „Profilaktyka a Ty” został zaproszony do Portugalii. Było to możliwe dzięki włączeniu PaT do Banku Dobrych Praktyk programu „Razem bezpieczniej” współpracującego z **Europejską Siecią Zapobiegania Przestępczości EUCPN**. Oficjalni przedstawiciele EUCPN z Węgier i Danii wzięli udział w VI Ogólnopolskim Przystanku PaT, który odbył się w Ostrołęce i Kadzidle. To właśnie podczas tej Akcji, 5 lipca 2011 r., uroczystość została przekazana Polsce przez Węgry przewodnictwem w Europejskiej Sieci Zapobiegania Przestępczości, związane bezpośrednio z rozpoczęciem **Polskiej Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej**. W 37 warsztatach uczestniczyło ponad 2 tysiące PaT-owiczów oraz goście z 5 krajów (Węgry, Dania, Iran, Indie i Litwa). Na 4 scenach przez 6 dni zaprezentowano symultanicznie 40 edukacyjno-profilaktycznych etiud filmowych i spektakli teatralnych zrealizowanych przez młodzież. W kolejnych latach na przystankach PaT pojawili się obserwatorzy z Wielkiej Brytanii i USA oraz instruktorzy warsztatów artystycznych z Brazylii, Kuby, Izraela, Rosji, RPA, Słowacji i Niemiec. Na zakończenie Polskiej Prezydencji w grudniu 2011 r. społeczność programu PaT została zaproszona na Konferencję EUCPN organizowaną w Warszawie przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. W trakcie konferencji zagraniczni i krajowi prelegenci przedstawiali dobre praktyki w profilaktyce, realizowane poprzez sport, naukę i sztukę. Podczas uroczystej gali, po wręczeniu zwycięskiemu projektowi z Niemiec nagrody ECPA, zaprezentowane zostały w języku angielskim etiudy teatralne

w wykonaniu młodzieży programu PaT z Sokołowa Podlaskiego i Warszawy.

Szczególnym wydarzeniem był także udział społeczności PaT w **Europejskim Roku Wolontariatu**. Po Madrycie, Wiedniu i Paryżu, 6 września 2011 r. w Warszawie przed Pałacem Kultury i Nauki stanął Europejski Pawilon przywieziony z Brukseli. Działania prowadzone happeningowo w centrum Warszawy promowały ideę PaT: modę na życie wolne od przemocy i uzależnień. W dniu, w którym gospodarzem Pawilonu było MSW w ramach programu „Razem bezpieczniej”, w przedsięwzięciu wzięli udział PaT-owicze z całego kraju oraz instruktorzy warsztatów z Kuby i Słowacji.

Z inicjatywy Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi w 2013 r. program PaT dotarł na Ukrainę. Delegacje zagraniczne pojawiają się również w Wielkopolsce podczas IX Ogólnopolskiego Przystanku PaT – Konin 2014. Zbliżający się jubileusz 10-lecia programu PaT planowany jest w Warszawie na płycie Stadionu Narodowego. W imieniu społeczności PaT już teraz serdecznie zapraszamy!

Summary

Prevention and you. Program of National Police Headquarters

National Police Headquarters supports activities aiming at the public safety, resulting from the cooperation with educational and cultural institutions, as well as non-governmental organizations. One of them is the implementation of a nationwide educational-preventive program entitled “Prevention and you (PaT)”. The name PaT includes a question: what did you do about prevention of addictions? People who want to act for the benefit of another man are a real value of this initiative. Pupils of secondary schools and parents of school-age young people are the addressees of the PaT program. Col. Grzegorz Jach, Attorney of the Commandant-in-Chief of the Police for the promotion of public safety and cooperation with non-governmental organizations, is the author of the program. The PaT program is based on the creative peer prevention (youth for youth). It encourages parents to talk to their own child. It also builds a nationwide community, the idea of which is to promote the fashion for lifestyle free from violence and addictions. The project has been repeatedly presented on international forums, as part of EUCPN. The guests of the PaT community were the observers from Spain, Portugal, Great Britain, Hungary, Denmark, Iran, Lithuania and Ukraine. Artistic workshops with young people were conducted both with domestic and foreign instructors from Brazil, Cuba, Israel, Russia, the RSA, Slovakia and Germany. Joint actions of young people and police officers in the PaT program, conducted for the improvement of safety, influenced the improvement of the image of the Police amongst school-age young people up to 70% (results of independent sources). Young people, involved into the PaT program, declare the total rejection of drugs in 65% and the significant limitation in the interest in drugs in over 30%.

Thumaczenie: Renata Cedro, WP CSP